

OMSORG UNDER LUPEN

MARIA LILLEMOEN
INFORMASJONSRAÐGIVER VED HØGSKOLEN I GJØVIK

Omsorg – kan det være noe å forske på? Det finnes mange skrekkehistorier om hvordan pasienter blir behandlet i sykehus, på sykehjem eller i hjemmetjenesten. Dusjing annenhver uke, sengeliggende pasienter plassert i sykehusganger, sykehuskøer, lite mat, dårlig mat og så videre. Disse scenariene er absolutt ikke noe vi ønsker for våre nærmeste eller oss selv.

Begrepet omsorg har dype historiske røtter innen vår kultur. Det er knyttet til mellommenneskelige relasjoner og etisk ansvarlighet overfor andre. Men det finnes lite systematisk kunnskap rundt omsorg, dette er en grunn til at Senter for omsorgsforskning ble opprettet ved Høgskolen i Gjøvik i 2006. Senter for omsorgsforskning er et tverrfaglig forsknings- og kompetansesenter som skal samle, produsere og formidle kunnskap om omsorg og omsorgsarbeid. Omsorgsforskning er viktig for å utvikle systematisk kunnskap om styrker og svakheter ved ulike modeller for drift og organisering av pleie- og omsorgstjenester.

- **Endringer i befolkningssammensetningen** gir etter hvert svært mange gamle og færre unge. De fleste gamle vil før eller siden trenge hjelp og pleie på grunn av aldring, og på grunn av sykdom. Det er viktig å møte disse behovene på en god og effektiv måte, i et samspill mellom familieomsorg og offentlig omsorg, sier professor og faglig leder ved Senter for omsorgsforskning, Tor Inge Romøren.

Med de siste års utvikling innen helse- og omsorgssektoren har kommunene fått et betydelig større ansvar for behandling, pleie og omsorg for mennesker med behov for omfattende tjenester. Omtrent 170 000 mennesker mottar for tiden hjemmebaserte tjenester i Norge. Det kan være

motsetninger mellom ønsket om å utvikle effektive, virksomme og spesialiserte tjenester på den ene siden, og å gi helhetlig, individuell pleie og omsorg til pasienter med behov for langvarige og sammensatte tjenester på den andre.

Omsorgsforskning er viktig for å få belyst pasienter/brukere, pårørende og ansattes erfaringer med de ulike pleie- og omsorgstjenester som finnes.

Bevisstheten om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten har økt de senere årene blant annet som følge av nasjonale system- og rapporteringskrav. I et forskningsprosjekt ved Senter for omsorgsforskning ønsker man å få kunnskap om hvordan man kan bedre kvaliteten i eldreomsorgen i Norge. Og spørsmålene er mange. Hva foregår? Hvordan foregår det? Hvilken rolle har førstelinjeledere i forbedringsarbeidet? Hvilke forhold fører til svikt eller risiko for svikt i tjenesten?

Per i dag finnes det ikke norsk forskning som viser sammenhengen mellom ledelse ved sykehjem og trivsel, kvalitet og god økonomisk drift. Er det en motsetning eller en sammenheng mellom disse faktorene? Dette skal en doktorgradsstipendiat ved Senter for omsorgsforskning gjøre grundige analyser på de nærmeste årene.

Senter for omsorgsforskning leder også forskningsprosjektet «Flyttefot». Dette prosjektet tar for seg samspillet mellom 1. og 2. linjetjenesten, det vil si hva skjer når pasienter skrives ut av sykehus og overføres til kommunale tjenester. Både på departementsnivå og blant

leger, sykepleiere og andre omsorgsarbeidere er slik samhandling mellom sykehus og de kommunale tjenestene i fokus.

-Dere skal tegne et nytt bilde, skape ny praksis og inngå nye relasjoner i forhold til kommunale omsorgstjenester, sa seniorrådgiver i Helse- og omsorgsdepartementet, Steinar Barstad, under

den første nasjonale konferansen for omsorgsforskning på Gjøvik i november 2008. Senter for omsorgsforskning på Gjøvik er sammen med fire andre regionale sentra for omsorgsforskning spredt over hele landet, og fremstår som noen av de viktigste bidragsyterne for kunnskapsutvikling, kunnskapsforvaltning og kunnskapsformidling innen omsorgsforskning.